

FILIPENSES

Jmo₅ Pa₄ si₂ a₂chein₃ ne₄ Guá'₅ i₂chan₂ juig₂ Filipos,
të₁lia'₂ 'ein₅₄ né'₃ 'má₃

1 ¹ Jniá₂ Pa₄, quiang'₅₄ Timoteo, lág₅ jnia'₅₄ i₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄
Jesucristo; jmo₂ jnia'₅₄ si₂ carta la₂ dsiang'₅₄ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃
rin'₅₄ jniog₄ i₂tián'₅ Filipos i₂lé₅ 'í₁ quián₅ Cristo Jesús, ja₁con₂ dsa₂
i₂niog₅ ne₄ guá'₅,^a quian'₅₄ ja₁con₂ dsa₂ i₂jme₂'o₅₄^b né₃. ² Jui₁jme₂gu'₅₄
Diú₄, jui₁'ag₅₄ bá₄ tei₄'au'₂ 'nia'₂ jmo₃ Diú₄ Tia₅₄ quián₂ jniog₄, jmo₃
Te₁gui'₅₄ Jesucristo né₃.

Chi₂lén'₂ Pa₄ Diú₄ o₄quió'₄ dsa₂ i₂'én₂

³ Cué₅ ti₁'mag'₄ Diú₄ quiáng₃ lia'₂ co₂ráun₂ dsau'₂ dsi₃ 'nia'₂. ⁴ Lia'₂
co₂ráun₂ chi₂len'₄ jniá₂ Diú₄, o₄quián'₂ 'nia'₂ ca₂le₃jíng'₃, co₂tan₅₄ lia'₂
'io'₂ jén₅, ⁵ ia₁ co₂dsia₅ bá₄ ma₂ja₂náu₅ jniog₄ quen'₂ bí₂ o₄quió'₄ jág₁
dse₃ ca₃le₃ jmig₄ le₂'uig₅₄ ca₂lia'₂ jnió₂ jmig₄ ně₃. ⁶ Caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₃
líng₂, Diú₄ bá₄ i₂ca₂jme₃lióg₃ jmo₂₃ ta₁ dse₃ ja₁con'₂ 'nia'₂, jme₃'ñiai₂₃
ca₂lia'₂ ca₂té₂ jmig₄ quió'₄ Cristo Jesús.

⁷ Dsi₂ten₅₄ bá₄ 'ag₅₄ dsi₃ le₂ně₅ o₄quián'₂ 'nia'₂ ca₂le₃jíng'₃, ia₁ 'i₄ dsi₃
jniá₂ 'nia'₂. Ia₁ quian'₅₄ jniog₄ rin'₅₄ co₂dsia₅ bá₄ guei₂ jniog₄ a₂jme₂gu'₅₄
Diú₄, tsá₃ a₂nag₅₄ jaun₂ a₂'eng₅₄ né'₃ 'má₃, o₃ jñia'₅₄ ne₄ dsi₂tan₅₄ dsióg₄
jniá₂ ja₁lé₂ le₃long₅₄ jág₁ dse₃, ton'₂ lé₂ le₃jáng'₄ jág₁ dsau₅ a₂tě₃dsón'₂
bá₄ tí₅ jág₁. ⁸ I₂ñi₅ dsi₂jó'₃ bá₄ Diú₄ a₂ñí₄ lě₃ dsen₅₄ dsi₃ jniá₂ 'nia'₂
ca₂le₃jíng'₃, lia'₂ con'₂ lé₅ ñí₄ lě₃ Cristo.

⁹ Le₂la₂ bá₄ chi₂len'₄ jniá₂ Diú₄: a₂qui₂dsi₃jón₃ a₂jme₁'nió'₄ 'nia'₂ ríng'₂
'ñio₅ lín₃, lia'₂ ma₂tě₂dsi₅₄ jaun₂ a₂qui₂rě₂ñí'₂ dsei'₂ 'nia'₂
a₂qui₂le₃quing'₅₄ 'nia'₂ jmig₄, ¹⁰ ia₁jaun₂ lé₂ le₃caun'₅₄ 'í₁ 'e₂ jaun₂
a₂dsen₅₄ gué₄. Jaun₂ le₂ně₅ bá₄ le₃chan'₂ 'nia'₂ tsá₃ qui₂le₁'ióg₄ jme₂dsí₂
quián'₂ 'nia'₂, jua'₅₄ qui₂le₁cán'₄ 'nia'₂ dso₄ jě₁ma₂tě₂ rě₁tě₃ jmig₄ quió'₄
Cristo. ¹¹ Le₂ně₅ bá₄ ján₃, lé₂ jui₅ a₂i₁nio'₄ 'nia'₂ a₂léi₄ a₂le₃jniá₂ ca₂le₃jě₃
ne₅₄ a₂dse₃ a₂niog₅ qui₂ma₂jmo'₅₄ 'nia'₂ tē₂le₃ quian'₅₄ Jesucristo.
Ca₂le₃jě₃ a₂ně₅, Diú₄ bá₄ i₂gue₃ ti₁'mag'₄, qui₂le₃juin'₂ ně₃.

Tě₂le₃ quió₃ jniá₂, o₄quió'₄ Cristo bá₄ chang₂

¹² Rin'₅₄ jniog₄, 'nio₃ jniá₂ le₃ñi'₅₄ 'nia'₂, ca₂le₃jě₃ a₂niog₅ ma₂i₃ñíg₂,
tě₂le₃ lé₅ gué₄ dsón'₂ cuě₂₃ bí₂ a₂dsi₃'ag₅ jág₁ dse₃. ¹³ Le₂ně₅ bá₄ le₁ñi₅
ca₂le₃jín₃ 'lióg₂ i₂tion'₅₄ ne₄ta₁ quian'₅₄ ca₂le₃jín₃ gué₄ riin'₅₄ ně₃, a₂'eng₅₄

^a1 griego: epískopos.

^b1 griego: diákonous. 'Nio'₂ ja₁ton₅ Hechos 6:1-7; 21:8.

rě₂jní₅ 'uig₅₄ ia₁ a₂'éng₂ le₃quíó'₅ Cristo. ¹⁴ 'Uig₅₄ ia₁ a₂rě₂jní₅ né₃,
mei'₂ tsá₃ ca₂le₃jín₃ bá₄ rin'₅₄ jniog₄ le₃quíó'₅ Te₁gui'₅₄ ma₂quí₂ma₂tín₂
bí₂ a₂'é₂ jág₁ quió'₅ Diú₄ a₂tiá₂ dsí₅, tsá₃ 'e₂ gau₂ cha₂.

¹⁵ A₂dsau₅ bá₄ jaun₂ chan₂ i₂lin₅₄ dsia₂₃ 'iin₂₃ Cristo a₂uig₅ dsí₅, dsia₂₃
mi'₅₄, ton'₂ chan₂ guě'₂ i₂lin₅₄ dsia₂₃ a₂dse₃ dsí₅ 'iin₂₃ Cristo. ¹⁶⁻¹⁷ I₂le₂'éi₂
né₃ jmo₂₃ ia₁ a₂'nio₃, ia₁ ni₅ rě₂'eng₅₄ ja₁lá₃ 'uig₅₄ ia₁ a₂long₅₄ jág₁ dse₃.
Dsa₂ i₂le₂ne₁ né₃, dsia₂₃ 'iin₂₃ Cristo cha₂ a₂'ín₅ dsí₅ a₂jñia'₅₄ con'₂ 'ín₂
dsí₅ le₃chain₂ dse₃ guioin₅₄ bá₄, on₃jua'₅₄ rě'₂ a₂tě₃dsón'₂ lě₅ dsí₅; a₂'nio₃
jmóg'₂ jniá₂ cuě₃ o₂me'₅₄ dsí₅ tē₁lia'₂ 'eng₅₄ rě₂jní₅. ¹⁸ La₁ tsá₃ cha₂ 'e₂
a₂jaun₂. Jñia'₅₄ lia'₂ jui'₁ 'ě₅₄ dsa₂ jág₁ quió'₅ Cristo, ca₂le₃jě₃ ne₅₄ 'a₂ lia'₂
jmo₃ dsa₂, jua'₅₄ a₂dse₃ dsí₅ o₃ a₂tsá₃ dse₃ dsí₅ 'e₂. Tion₅₄ bá₄ jéin₅ jniá₂
'io'₂.

'A₂ con'₂ dsón'₂ jmo₅₄ jniá₂ 'io'₂, ¹⁹ ia₁ guion₄ bá₄ jniá₂ jaun₂, quian'₅₄
ca₂le₃jě₃ a₂ně₅, o₃ 'ing₅ a₂líong₂ con'₂ dse₃, tē₂le₃ ia₁ a₂mi'₂ 'nia'₂ ne₄ Diú₄
o₄quíó₃, tē₂le₃ quian'₅₄ bí₂ a₂cuě₅ jme₂'o₅₄ Jme₂dsí₂ quían₅ Jesucristo
né₃. ²⁰ Ia₁ chi₁jan₁ jniá₂ 'ín₂ dsí₃ a₂tsá₃ tē₃tsing'₅₄ o₂guí'₃ quian'₅₄
'i₁caun₂, jaun₂ tē₂le₃ lě₅ guě₄ 'ag₃ caun₂ dsí₃, ia₁ jaun₂ le₃jniá₂ a₂jlán'₁
Cristo jui₅ ni₁ni₃ jniá₂, o₁jñia'₅₄ la₂ chang₂, o₃ jóng₂ 'e₂. ²¹ Ia₁ tē₂le₃ quió₃
jniá₂, o₄quíó'₄ Cristo bá₄ chang₂, ján₃ bá₄ a₂ca₂lág₃ co₂'nió'₄ a₂tē₁dsí₅₄
ně₁ca₂jong₃. ²² Ia₁ ně₁jua'₂ caun₂ chang₂ 'ñió'₃ ni₁ñí₅ la₂, caun₂ lě₂
le₃jmo₅₄ bá₄ ta₁ a₂dse₃ o₄quíó'₄ Te₁gui'₅₄. Jaun₂ lě₃ tsá₃ guion₄ jniá₂ 'e₂
quio'₅₄. ²³ 'Nio₅ jui'₅ líng₂ na₅ bá₄ jaun₂ a₂quio'₄ jniá₂ jē₁le₃tín₃ le₂ně₅:
tē₂le₃ ca₂ton₂, 'nio₃ jua'₅₄ jóng₂ nég'₄ i₁gua₃ quian'₅₄ Cristo, a₂ně₅ bá₄
ja₂lín₃ guě₄ dse₃ tē₂le₃ quió₃ jniá₂; ²⁴ la₁ tē₂le₃ ca₂ton₂ guě'₂ né₃, 'ñio₅
guě₄ dsen₅₄ ta₁ ja₁con'₂ 'nia'₂, 'nió'₅ le₃chang₂ 'ñió'₃ ni₁ñí₅ la₂. ²⁵ Jaun₂
caun₂ bá₄ 'ei₅ dsí₃ líng₂ le₂ně₅, jaun₂ jan₅₄ bá₄ guě₄ jniá₂ quian'₅₄ 'nia'₂,
ia₁ jaun₂ lě₂ le₃jme₁'on₁ jniá₂ 'nia'₂ a₂náu'₁ tiá₂ a₂o₁nóg'₅ ne₄ jui₅ a₂jmó'₂
'nia'₂ 'io'₂ guě₄ a₂'éng'₂, ²⁶ ia₁ jaun₂ dsí₃tsón₃ a₂jmó'₂ 'nia'₂ 'io'₂ le₃quíó'₅
Cristo Jesús o₄quíó₃ jniá₂, 'uig₅₄ ia₁ a₂quian'₄ jniá₂ 'nia'₂.

²⁷ Jñia'₅₄ lia'₂ cán₂ 'nia'₂ caun₂ jui₅ con'₂ dsí₂ten₅₄ lia'₂ con'₂ lě₅ jág₁
dse₃ quió'₅ Cristo. Le₂ně₅ jaun₂, o₁jñia'₅₄ la₂ ca₂dsióg₃ jniá₂ i₁jag₁₂, o₃
tsá₃ ca₂dsióg₃, o₃ chi₂jua'₂ tē₂le₃ ca₂ñó₃ guě₄ uíng₂ 'e₂, la₁ 'nio₃ jniá₂
dsí₁lě₂ jág₁ le₃guion₅₄ a₂chan'₂ 'nia'₂ tíong'₂ tiá₂, 'ei₅ caun₂ jág₁ le₃quíó'₅
jme₂dsí₂, jme₂'ñió'₄ 'nia'₂ ca₂le₃jíng'₃ co₂dsia₅ o₄quíó'₄ jág₁ dse₃ a₂'éin₂
jniog₄. ²⁸ Tsá₃ lě₁can₂ 'nia'₂ juě'₅ 'e₂ qui₂quiong₅ jui₁lia'₂ dsa₂ i₂'iog₅₄
'nia'₂. Ia₁ a₂ně₅ jau'₂ 'í₁ rě₂ a₂lén₄ dsa₂ 'éi₂ a₂tioin'₅₄ jui₅ ja₁dsí₃'éin₂; la₁
le₂jaun₂ guě'₂ ján₃ jau'₂ léi₄ rě₂ táng₃ a₂tion'₅₄ 'nia'₂ jui₅ ja₁tíng'₄; a₂ně₅
bá₄ a₂já₅ quió'₅ Diú₄. ²⁹ Ia₁ 'uig₅₄ quió'₄ Cristo ca₂ñi'₂ 'nia'₂, on₃jua'₅₄
jmá'₃ le₃'én'₂ 'nia'₂ le₃quíó'₅, ján₃ guě'₂ le₂jaun₂ ñag'₅₄ uig₅ o₄quíó'₄, ³⁰ ia₁
co₂rě₂ bá₄ 'nei₂ dsí₂ñí'₂ 'nia'₂ jui₁lia'₂ ma₂tě₂ ne'₅₄ 'nia'₂ a₂dsí₂ñí₂ jniá₂,
con'₂ siá'₂ táng₃ rě₂ně₃ rě₂ñi'₅₄ 'nia'₂ lia'₂ ma₂dsí₂ñí₂ jaun₂ bá₄.

'A₂ lia'₂ ca₂jmo₃ Cristo sioin₅, 'a₂ lia'₂ ca₂rë₃juin'₂ táng₃

2 ¹ Jaun₂ le₂në₅, chi₂jua'₂ qui₂gue'₂ 'nia'₂ lián'₂ le₃quíó'₅ Cristo, chi₂jua'₂ 'a₂ lia'₂ 'nio₃ 'éi₂ 'nia'₂ qui₂'ag₂₃ bá₄ dse₃ 'au'₂, chi₂jua'₂ 'ei₅ caun₂ jág₁ quian'₅₄ Jme₂dsí₂ quiáin₅, chi₂jua'₂ cha₂ a₂'ua₁ ñéi₂ 'au'₂ 'nia'₂ ríng'₂: ² jme₁'ñia₅ 'nia'₂ o₂'ñio₃ dsi₃ jniá₂, a₂tióñ'₂ 'nia'₂ 'ei₅ caun₂ jág₁, quian'₅₄ 'nia'₂ ríng'₂ 'nió'₃ 'nia'₂, të₂le₃ quian'₅₄ jan₂ Jme₂dsí₂, ca₂ne₅₄ bá₄ ta₁ tióñ'₂ 'nia'₂. ³ 'I₁caun₂ tsá₃ lë₁jmo₂ 'nia'₂ jua'₅₄ a₂ñia'₅₄ dse₃ ja₁con'₂ 'nia'₂ guiong'₅₄ on₃ gué'₂ jmo₂ 'nia'₂ róng'₂. Jmo₄ bá₄ 'nia'₂ meg'₂, jmo₄ 'nia'₂ 'au'₂ ja₂lin₃ gué'₄ dse₃ rín'₂ 'nia'₂ con'₂ gué'₄ guion'₅₄ 'nia'₂. ⁴ 'I₁jan'₂ 'nia'₂ tsá₃ ca₂ne₅₄ 'no'₂ jua'₅₄ a₂ñia'₅₄ con'₂ dse₃ ja₁con'₂ 'nia'₂ guiong'₅₄, 'nio'₂ bá₄ 'nia'₂ a₂dse₃ quió'₅ ja₁con₂ i₂sián'₂ ján₃.

⁵ Jui₁le₅₄ bá₄ 'au'₂ 'nia'₂ jui₁lia'₂ ca₂lë₃ dsí₅ Cristo Jesús:

⁶ Ia₁ o₁ñia'₅₄ la₂ lín₅ 'éi₂ nió'₄ quió'₅ Diú₄, on₃jua'₅₄ jaun₂ ca₂jmo₃ dsí₅ a₂ca₂tíñ₂ tion₅₄

a₂lén₂ co₂rñin₂ quiaín₅₄ Diú₄,

⁷ të₂le₃ ca₂jmo₃ bá₄ 'éi₂ cau₅ a₂jme₁tíñ₂ në₃, në₂jag₄ bá₄ a₂tsá₃ 'e₂ quein₅, ca₂can₃ jui₅ ca₂já₃ a₂lín₅ dsa₂ i₂jme₂ti₃, jme₁ca₂rë₃cháin₃ a₂lín₅ dsa₂ mi₂güí₃.

⁸ Jme₁ma₂ca₂rë₃jniái₂ a₂lín₅ dsa₂ në₃,

ca₂jmo₃ mei'₂.

Jaun₂ gué'₄ ca₂liin₃ jan₂ i₂ca₂rë₃ne'₅₄,

ca₂jme₃ti₃ në₃,

ca₂le₃jé₃ ca₂guein₃ 'mú₃,

ca₂lia'₂ ñia'₅₄ lia'₂ ca₂dsió₃ 'mú₃ të₃toin₅₄ cróg₄.

⁹ 'Uig₅₄ jaun₂, Diú₄ në₃, ja₂lin₃ gué'₄ ñei₅ ca₂jme₃juag'₂,

ján₃ gué'₂ ca₂dsiog₃ a₂lín₅ ta₁ jué'₂ a₂goin₂

a₂quein₅ gué'₄ 'ñio₅ lín₃ con'₂ gué'₄ ca₂le₃jín₃,

¹⁰ ia₁jaun₂ të₂le₃ ne₄ 'éi'₃ a₂gon₂ Jesús,

jui₁chi₂jnë₃ ca₂le₃jín₃ i₂tion'₅₄ guei'₅₄ i₂juí₃,

quian'₅₄ i₂tion'₅₄ gua'₅₄ 'uë₃,

quian'₅₄ i₂tion'₅₄ le₃né'₃ 'uë₃ në₃;

¹¹ ia₁jaun₂ tion₃ ca₂le₃jé₃ le₁tsi'₂ dsa₂

a₂dsón'₂ bá₄ lín₅ Jesucristo Te₁gui'₅₄,

jaun₂ le₂në₅ le₃juin'₂ Diú₄ Jmei₂.

Lín₅ dsa₂ quián₅ Cristo në₂jag₄ bá₄ si₂ të₂le₃ ja₁con₂ dsa₂ mi₂güí₃

¹² 'Uig₅₄ jaun₂ në₃, 'nia'₂ rin'₅₄ jniog₄, jui₁lia'₂ ma₂ja₂nóg'₅ ma₂rë₂ten'₅₄ tián₂ 'nia'₂ lia'₂ con'₂ jme₁'eng₅₄ quian'₅₄ 'nia'₂, të₂le₃ 'ñio₅ lín₃ gué'₄ ca₂tín'₂ 'nia'₂ nág'₁ gau₂ rë₂në₃, të₁lia'₂ 'eng₅₄ uíng₂. Jme₁le₅₄ bá₄ 'nia'₂ guiong'₅₄ jui₁lia'₂ ta₁ a₂ma₂lóng'₂, jmo₂ 'nia'₂ meg'₂ 'ei₅ gau₂. ¹³ Ia₁ Diú₄

bá₄ i₂jmo₅ ta₁ ja₁con' ₂ 'nia' ₂, a₂qui₂lé₂ 'au' ₂ 'nia' ₂ a₂dse₃, a₂qui₂lé₂ ta₁ já₃, lia' ₂ con' ₂ lé₅ a₂'ño₂ dsí₅.

¹⁴ Jmo₄ ca₂le₃jé₃, la₁ tsá₃ jmo₂ jua' ₅₄ tsá₃ dsáu₅ 'au' ₂ 'nia' ₂ ríng' ₂ a₂chi₂'ín' ₄ 'nia' ₂, on₃ guè' ₂ jmo₂ 'nia' ₂ mi' ₅₄, ¹⁵ ia₁jaun₂ bá₄ 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ le₃bóg' ₂ dso₄ on₃ guè' ₂ jua' ₅₄ cha₂ a₂rè₂cán' ₄ 'nia' ₂, jmo₄ 'nia' ₂ a₂lín' ₅ chi' ₂-guein₂ quián₅ Diú₄ i₂tsá₃ 'e₂ rè₂cán' ₄, i₂tsá₃ 'e₂ rè₂'ño₄ jè₄ quió' ₄ dsa₂ 'lín' ₅₄ i₂rè₂gán₃ dsí₅. 'Nia' ₂ bá₄ lín' ₅ jui₁lia' ₂ nei₅, a₂jmo' ₂ tág₅ ne₄ quió' ₅ caun₂ mi₂güí₃ qui₁né' ₃, ¹⁶ ja₁o₂can' ₄ 'nia' ₂ jág₁ dse₃ a₂le₃chan₂ dsa₂. Le₂nè₅, jè₁ma₂té₂ rè₁guan' ₂ Cristo, lé₂ le₃jmo₅₄ jniá₂ dsi₃ nè₂jag₄ a₂rè₃tan₅₄ jniá₂ o₄quián' ₂ 'nia' ₂, jè₁ma₂cha₂ caun₂ lé₄ a₂tsá₃ jua' ₅₄ a₂lè₁ca₂ñi₃ co₂chi' ₅₄, on₃ guè' ₂ jua' ₅₄ ca₂jmo₃ ta₁ a₂tsá₃ 'e₂ ta₁ tí₄. ¹⁷ La₁ jui₁'a₂ gué₃ la₂ ca₂quíng₂ a₂lén₂ rè₂jeng' ₅₄ ne₄ Diú₄, o₄quió' ₄ a₂'én' ₂ 'nia' ₂, 'ño₅ lín₃ 'io' ₂ jéin₅ jniá₂, quian' ₅₄ bá₄ jniog₄ rin' ₅₄ a₂jmo' ₁ 'io' ₂ ca₂le₃jág₃. ¹⁸ Jmo₄ 'nia' ₂ 'io' ₂ já₃, jme₁quiong' ₅₄ bá₄ 'nia' ₂ jniá₂ a₂jéin' ₅ jniá₂ 'io' ₂.

Timoteo quian' ₅₄ Epafrodito

¹⁹ Nè₁jua' ₂ 'nio₃ Te₁gui' ₅₄ Jesús, 'ín₂ dsi₃ jniá₂ tsing₅₄ ñi' ₅₄ ta₁ Timoteo dsi₃jñin₅₄ 'nia' ₂, ia₁jaun₂ 'ño₅ lín₃ gué₄ 'io' ₂ jmo₅₄ jè₁ma₂ca₂rè₃guion₅₄ jniá₂ 'a₂ lia' ₂ chan' ₂ 'nia' ₂. ²⁰ Ia₁ 'i₁jan₂ i₂sián' ₂ tsá₃ chan₂ i₂lé₅ dsi₂jñiog₅ dsí₅ co₂rè₂ jui₁lia' ₂ dsi₂jñiog₅ dsi₃ jniá₂, jua' ₅₄ i₂'i₅ dsí₅ tè₃dsón' ₂ a₂dse₃ tè₂le₃ ja₁con' ₂ 'nia' ₂; ²¹ ia₁ ca₂le₃jín₃ bá₄ dsa₂ 'no' ₂ a₂dse₃ quió' ₅ guioin₅₄, tsá₃ dsan₂ dsí₅ a₂'ín₅ dsí₅ ja₁con₂ Cristo Jesús. ²² La₁ ca₂le₃jín' ₃ bá₄ 'nia' ₂ ma₂ñi' ₅₄ 'a₂ lia' ₂ ma₂ca₂jme₃jnia₅ Timoteo a₂tiin₂ a₂ñi₅ a₂ma₂ja₂náu₅ jniá' ₅₄ quian' ₅₄ a₂jme₂tí₁ a₂qui₂'é₅ jág₁ dse₃, ma₂já₅ jme₂ti₃ co₂lè₅ ne₄ Te₁gui' ₅₄ jui₁lia' ₂ jan₂ chi' ₂ i₂jme₂'on₅₄ jmei₂. ²³ Le₂nè₅ 'ín₂ dsi₃ caun₂ jmig₄ a₂tsiin₅₄ dsi₃jñin₁₂ 'nia' ₂ jè₁ma₂ca₂rè₃guion₅₄ 'a₂ lia' ₂ lé₅ tè₂le₃ quió₃ ja₁lá₃. ²⁴ La₁ia₁ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₃ ja₁con₂ Te₁gui' ₅₄, 'nio₃ bá₄ jniá₂ dsióg₄ ñi' ₅₄ ta₁ i₁jñing₁₂ 'nia' ₂.

²⁵ La₁ tion₅₄ 'nió' ₅ já₃, lín₂ jniá₂, dsiang' ₅₄ Epafrodito, i₂lín₅ i₂quiang' ₅₄ jmo₂₃ ta₁ quen' ₂ jniá' ₅₄ bí₂ co₂dsia₅ quian' ₅₄, i₂ca₂chen' ₂ 'nia' ₂ guiong' ₅₄ o₃can₅ a₂'nió' ₅ quió₃. ²⁶ Éi₂ né₃ 'ño₅ lín₃ 'ín₅ dsí₅ jñin₂ ca₂le₃jín' ₃ 'nia' ₂, 'ño₅ 'i₅ dsí₅ ia₁ ca₂rè₃ñi' ₅₄ bá₄ 'nia' ₂ a₂ca₂rè₃dso' ₅₄ 'éi₂. ²⁷ Dsón' ₂ bá₄ jaun₂ ca₂rè₃dso' ₅₄, jñia' ₅₄ mei' ₂ tsá₃ ca₂join₃; la₁ ca₂dsia₃ bá₄ Diú₄ jéi₂ dsí₅ quió' ₅, on₃jua' ₅₄ rè' ₂ jmá' ₃ ja₁con₂ 'éi₂, ia₁ ca₂dsia₃ bá₄ jéi₂ dsí₅ jniá₂ né₃, ia₁jaun₂ tsá₃ jí₄ lè₃ 'lia' ₂ dsi₃ tsá₃ len₅ 'a₂ con' ₂ ma₂chang₂ quian' ₅₄ o₂i₁ dsí₅. ²⁸ 'Uig₅₄ jaun₂ né₃ 'ño₅ gué₄ lé₂ dsi₃ dsiain' ₅₄, ia₁jaun₂ jmó' ₂ 'nia' ₂ 'io' ₂ jñin' ₅₄ táng₃, ia₁jaun₂ tsá₃ jí₄ lè₃ chang₂ 'i₅ dsi₃. ²⁹ Guein₅₄ 'nia' ₂ ca₂lia' ₂ a₂'ño₂ 'au' ₂ gué₄ lín₃, a₂lín₅ 'éi₂ jan₂ rín' ₂ 'nia' ₂ tè₂le₃ ja₁con₂ Te₁gui' ₅₄, jme₁gon' ₃ bá₄ 'nia' ₂ jui₁lia' ₂ i₂lín₅ lia' ₂ lín₅ 'éi₂; ³⁰ ia₁ ca₂jui₄ bá₄ mei' ₂ tsá₃ ca₂join₃ 'uig₅₄ ia₁ a₂jme₂ti₃ ta₁ ne₄ Cristo. Ca₂can₃ caun₂ jui₅ go' ₂ ja₁lé₂ le₃quin₃ jme₂dsí₂ quió' ₅ a₂jme₃'ñiai₂₃ jme₃'o₅₄ a₂tsá₃ lé₂ le₃jme₁'o' ₁ 'nia' ₂.

Jui₅ a₂të₃dsón'₂ dsau₅

3 ¹ Nē₃ né₃, 'nia'₂ rin'₅₄ jniog₄, jmo₄ 'nia'₂ 'io'₂ le₃quió'₅ Te₁gui'₅₄.
Të₂le₃ ja₁con₂ jniá₂, 'i₁ca₂juig₄ o₂me'₅₄ dsi₅ tsá₃ cha₂ jua'₅₄ a₂juá'₄
táng₃ jniá₂ a₂ma₂juá'₃ ne₄ si₂, ia₁ con'₂ lé₅ co₂jnia₅₄ të₂le₃ ja₁con'₂ 'nia'₂.
² Jmo₄ 'nia'₂ 'í₁ quian'₅₄ dsa₂ i₂chan₂ jmo₅ lín₅ lia'₂ lín₅ dsi₂jí'₅₄, i₂jmo₅
a₂'lig'₅₄, dsa₂ i₂qui₂ti₅ ni₁ñi₁₂; ³ ia₁ jniog₄ bá₄ i₂të₃dsón'₂ lág₅ dsa₂
co₂'nió'₄ i₂ma₂qui₂rë₂uing₄ lo₄, jniog₄ con'₂ i₂jme₂juín'₁ Diú₄ a₂gu₂dsí₂.
Jaun₂ o₂'ñi₃ o₂jnia₃ dsi₅ jniog₄ ia₁ lág₅ i₂quián₅ Cristo Jesús, tsá₃ jaun₂
'ín₂ dsi₅ jniog₄ jui₁lia'₂ a₂jmo₅ dsa₂ co'₅₄ ni₁ñí₅, ⁴ o₁jnia'₅₄ jniá₂ rë'₂ ján₃
jme₁ca₂tíng₂ jme₁jmo₁₂ 'ín₂ dsi₃ a₂në₅.

Chi₂jua'₂ 'ein₂ lín₂ cha₂ 'uig₅₄ a₂'ín₂ dsi₅ ni₁ñí₅, të₂le₃ lé₅ gué₄ tson₂ bí₂
chan₂ jniá₂ 'uig₅₄ a₂jaun₂; ⁵ jme₁ca₂dsin₃ jnia₃ jmig₄ lia'₂ con'₂
jme₁ca₂rë₃cháng₃ bá₄ ca₂ti₃ dsa₂ lo₃; ia₁ lín₅ dsa₂ tsi₁jon₂ israelitas,
téng₅ le₃quió'₅ co₂nió'₃ dsa₂ quián₅ tsi₁jon₂ Benjamín; lín₅ hebreo ia₁
ja₁jaun₂ chang₂ lín₅ chi'₂ quián₅ dsa₂ hebreos. Fariseo bá₄ jme₁lín₄
lia'₂ con'₂ lé₅ jme₁ñí'₂ dsi₃ Si₂ 'Éi'₃; ⁶ jui₁lia'₂ a₂dsen₅₄ dsi₃ gué'₂, ca₂lia'₂
qui₂ca₂co₃'én₃ jniá₂ dsa₂ quián₅ guá'₅; ton'₂ lia'₂ con'₂ lé₅ jme₁chang₂
quian₅₄ jui₅ dse₃ lia'₂ con'₂ lé₅ 'Éi'₃ Juá'₅, 'i₁jan₂ tsá₃ 'ein₂ lé₂
le₃jme₁bóg'₂ dso₄.

⁷ La₁ ca₂le₃jé₃ a₂në₅ le₃jua'₅₄ jág₁ a₂të₁dsi₅₄ le₃quió₃ jniá₂, a₂jaun₂ jmo₅
jniá₂ dsi₃ a₂ma₂i₃'én₂ le₃quió'₅ Cristo. ⁸ Dsón'₂ bá₄ jaun₂, të₂le₃ lé₅ gué₄
jmo₅ jniá₂ dsi₃ në₂jag₄ bá₄ a₂ma₂i₂'én₂ ca₂le₃jé₃, ia₁ tsá₃ quin₅ 'a₂ con'₂
quen₅ a₂ma₂ca₂rë₃cuíng₅ Cristo Jesús Te₁gui'₅₄ quiáng₃. 'Uig₅₄ quió'₄
Cristo bá₄ ma₂i₂'én₂ jë₂ a₂jaun₂ quió₃. Jmo₅ jniá₂ dsi₃ në₂jag₄ bá₄
jme₁qui₅ a₂jaun₂, ia₁ 'nio₃ jniá₂ léi₂ ja₁con₂ Cristo; ⁹ 'nio₃ jniá₂ dsióg₄
ja₁con₂ 'éi₂, on₃jua'₅₄ a₂chang₂ quian₅₄ jui₅ co₂dsau₅ a₂tíng₂ 'ñi₃ lia'₂
con'₂ lé₅ 'Éi'₃ Juá'₅, të₂le₃ ia₁ a₂quian₄ jniá₂ jui₅ co₂dsau₅ a₂cué₅ Diú₄
cué'₅ i₂'én₂ le₃quió'₅ Cristo. Co₂'nió'₄ le₃jua'₅₄, a₂chan₂ dsa₂ quian₅ caun₂
jui₅ co₂dsau₅ a₂já₅ le₃quió'₅ Diú₄ 'uig₅₄ cho'₅₄ të₂le₃ ia₁ a₂'én₂ bá₄ dsa₂.
¹⁰ A₂'nio₃ jniá₂ le₃cuíng₅ Cristo bá₄, 'nio₃ jniá₂ can₅₄ jui₅bí₂ a₂ca₂jein'₅₄;
ján₃ gué'₂ can₅₄ jui₅ jmi₁uig₅ a₂ca₂can₃ 'éi₂, ján₃ gué'₂ a₂dsióg₄ jniá₂ léng₂
jui₁lia'₂ jme₁lín₄ 'éi₂ lia'₂ con'₂ jme₁ca₂join₃, ¹¹ ia₁jaun₂ caun₂ bá₄ 'ei₅ dsi₃
dsióg₄ jniá₂, chi₂jua'₂ lé₂, a₂jeng'₅₄ jin₄ 'lag₄.

Jui₅ ja₁ca₂tág₂ i₁no₁ ja₁lé₄ léi₄ dsi₁no₃

¹² On₃jua'₅₄ gué'₂ a₂ma₂ca₂dsióg₃ jniá₂, on₃ gué'₂ ma₂ca₂rë₃'ñia₅ quió₃.
La₁ caun₂ nei₅₄ bá₄ ne₄ jui₅ jme₁'ñi₃ a₂'ín₂ dsi₃, jui₁lia'₂ ca₂jme₃'ñi₃
Cristo jniá₂. ¹³ Rin'₅₄ jniog₄, tsá₃ jmo₅ jniá₂ dsi₃ jua'₅₄ a₂ma₂ca₂jme₁'ñi₃
jniá₂ a₂jaun₂. La₁ia₁ caun₂ la₂ bá₄ jmo₅ jniá₂: a₂qui₂dsi₃'én₂ dsi₃
a₂qui₂ma₂ñí₂, a₂quín'₄ bí₂ a₂tió₄ nei₅₄ le₃ne₄ jui₅, ¹⁴ a₂dsióg₄ jniá₂ ja₁lé₄
léi₄ ja₁ca₂tíng₂ dsióg₄, ja₁i₁gue₃ jniá₂ premio a₂té₂ Diú₄ cué₃ guei'₅₄
i₂juíg₃ a₂cué'₃ dsa₂ i₂tion'₅₄ le₃quió'₅ Cristo Jesús. ¹⁵ Ca₂le₃jág₃ bá₄ jniog₄

i₂ma₂le₁'ña₅ quián₂, ca₂tág₂ dsi₃jña₅ dsi₅ le₂jaun₂. Nē₁jua₂ cha₂ ja₁lin₅₄ a₂ñí₂ 'au₂ 'nia₂ le₂siá₂, Diú₄ bá₄ jmo₃ jnio₂ ne₅₄ 'nia₂ a₂jaun₂ ján₃.

¹⁶ Jña₅₄ lia₂ ca₂tág₂ jniog₄ a₂i₁nio₁ lia₂ ma₂ja₂náu₅.

¹⁷ Rin₅₄ jniog₄, quian₂ 'nia₂ jui₅ co₂lē₅ con₂ lé₅ jui₅ ma₂guio₃ jniá₂, jag₄ 'nia₂ rē₂ ján₃ ja₁con₂ ca₂le₃jín₃ i₂ma₂chan₂ lia₂ con₂ lé₅ ma₂ca₂jme₁tin₅ jña₅₄ 'nia₂. ¹⁸ Ia₁ jui₁lia₂ ma₂ca₂juíg₂ jniá₂ 'nia₂ 'lióng₂ ráun₂, con₂ siá₂ juá₅ bá₄ gué₄ cón₂ táng₃ ca₂le₃jé₃ dsá₂ jmig₂ jme₁ne₃, ia₁ jui₅ i₂chan₂ co₂'nió₄ i₂'io₅₄ a₂ca₂jmo₃ Cristo ne₄ cróg₄. ¹⁹ Jē₁ca₂tó₂ dsi₁lein₃ ja₁dsi₃'éin₂. Ia₁ i₂co₂'nió₄ i₂lín₅ diú₄ quián₅ co₂'nió₄ a₂lag₃ nē₁rē₂can₂ tú₅ bá₄, 'ñio₅ rón₂ jmo₂₃ a₂'nió₄ jme₁cán₂ o₂guí₃. Jmá₃ lia₂ quió₅ a₂cha₂ ne₄ gua₅₄ 'uē₃ la₂ bá₄ dsi₂jio₅ dsí₅. ²⁰ La₁ jniog₄ né₃ lág₅ dsa₂ i₂tén₅ guei₅₄ i₂juíg₃, jña₅₄ lia₂ a₂jaun₂ bá₄ le₁jña₁ jniog₄ dsen₅₄ dsi₅ a₂jñió₂ ja₁jaun₂ jan₂ i₂lió₂, i₂lín₅ Te₁gui₅₄ Jesucristo. ²¹ Éi₂ bá₄ jme₃tsín₃ ni₁ñi₁ jniog₄ a₂dsi₃'én₂ la₂, ia₁jaun₂ lé₂ lia₂ jlá₁ ni₁ñi₁₂ 'ñiog₅. Jmo₃ bá₄ a₂jaun₂ tē₂le₃ quian₅₄ bí₂ a₂'io₂₃ a₂tiin₂ dsia₃ o₄gú₃ 'ñiog₅ ca₂le₃jé₃.

Jmo₄ 'nia₂ 'io₂ co₂tan₅₄ le₃quió₅ Te₁gui₅₄

4 ¹ Jaun₂ lē₃, rin₅₄ jniog₄, 'nia₂ i₂'nióg₃ gué₄ lín₃, i₂ñí₄ lē₃ 'ín₅ dsi₃ jing₅₄; 'nia₂ bá₄ líng₅ a₂ñí₄ dse₃ 'ei₅ dsi₃, 'nia₂ bá₄ líng₅ co₂'nió₄ premio quió₃, jui₁chan₂ bá₄ 'nia₂ le₂nē₅ jaun₂ né₃, tión₂ 'nia₂ tiá₂ le₃quió₅ Te₁gui₅₄.

² Chi₂len₄ jniá₂ Evodia quian₅₄ Síntique ján₃, jmo₄ 'nia₂ caun₂ jág₁ jin₄ ríng₂ o₄quió₄ Te₁gui₅₄. ³ Quian₅₄ 'ne₂, rin₅₄ jniog₄ i₂co₂dsia₅ jmo₂ ta₁, juíg₂ jniá₂ 'ne₂ a₂jme₁'ong₁ dsa₂ mí₂ rin₅₄ jniog₄ nē₅, ia₁ 'éi₂ ca₂quín₃ bí₂ i₂quian₄ jniá₂ jme₁ca₂'é₃ jág₁ dse₃ a₂lión₂ dsa₂, quian₅₄ Clemente né₃ quian₅₄ gué₄ rin₅₄ sián₂ ca₂jmo₃ ta₁ quian₅₄ jniá₂. Ma₂le₁ton₅ lia₂ chein₂ ne₄ si₂ a₂le₃chain₂ co₂tan₅₄.

⁴ 'Io₂ jmo₄ 'nia₂ co₂tan₅₄ le₃quió₅ Te₁gui₅₄. Cón₂ siá₂ juá₅ táng₃, i₂'io₂ jmo₄ 'nia₂! ⁵ Jui₁le₂jniá₂ a₂'ua₁ 'au₂ 'nia₂ jē₄ quió₅ le₃jín₃ dsa₂, ia₁ ma₂ja₂quián₃ guan₂ Te₁gui₅₄.

⁶ Tsá₃ jmo₂ 'nia₂ 'i₅ 'au₂ 'i₁caun₂. La₁ chi₂jua₂ 'e₂ lé₅, chi₂len₄ 'nia₂ Diú₄; mi₄ 'nia₂ ne₄ 'éi₂ ton₂ ján₃ guē₂ cuē₅₄ 'nia₂ ti₁'mag₄ 'éi₂. ⁷ Jaun₂ Diú₄ bá₄ jmo₃ 'í₁ jme₂dsí₂ quián₂ 'nia₂ quian₅₄ a₂qui₂dsi₂jio₅ 'au₂ 'nia₂ né₃, tē₂le₃ quian₅₄ Cristo Jesús. Diú₄ bá₄ jmo₃ a₂'ag₃ tei₄ 'au₂ 'nia₂ ñag₅₄ gué₄ lín₃ con₂ gué₄ a₂lé₂ le₃ñí₂ dsa₂.

Jui₁dsi₂jio₅ 'au₂ jmá₃ a₂dse₃

⁸ Jaun₂ lē₃, rin₅₄ jniog₄, jui₁dsi₂jio₅ 'au₂ 'nia₂ jui₁'e₂ a₂tí₅ dsón₂, jui₁'e₂ a₂ca₂tín₂ jme₃gó₃ dsa₂, jui₁'e₂ a₂dsi₂ten₅₄, jui₁'e₂ a₂le₁jé₃, jui₁'e₂ a₂'io₂, jui₁'e₂ a₂quen₅ jág₁ dse₃; chi₂jua₂ cha₂ a₂jlá₁ a₂ca₂tín₂ 'ag₃ dse₃ jág₁, a₂jaun₂ bá₄ jui₁dsi₂jio₅ 'au₂ 'nia₂. ⁹ Jme₁dsau₅ 'nia₂ caun₂ a₂ma₂gue₅₄ 'nia₂, a₂ma₂ca₂jme₁tag₅ a₂ma₂nei₂ 'nia₂ ma₂juá₃ quian₅₄

a₂qui₂ma₂tě₂ ne'₅₄ ma₂jag'₅₄ 'a₂ lia'₂ jmo₅ jniá₂: le₂jaun₂ jmo₄ 'nia'₂.
Jaun₂ Diú₄ ně₃ i₂jmo₅ 'ag₅ tei₄ 'au'₂ 'nia'₂, 'ein₅₄ ja₁con'₂ 'nia'₂.

Cuě₅ Pa₄ ti₁'mag'₄ cuě'₅ dsa₂ Filipenses

¹⁰ 'E₂ guě₄ tē₅ dsi₃ 'io'₂ jēin₅ guě₄ lin₃ le₃quió'₅ Te₁gui'₅₄ 'a₂ lia'₂ lē₃
a₂ca₂dsáu'₃ táng₃ 'au'₂ 'nia'₂ jniá₂. Tsá₃ 'nio₃ jniá₂ juá'₄ jua'₅₄ a₂ma₂i₂én₂
'au'₂ 'nia'₂ jniá₂, tē₂le₃ ia₁ a₂tsá₃ ma₂cuin₃ jmig₄ jme₁'o'₁ bá₄. ¹¹ On₃jua'₅₄
rē'₂ juá'₅ jniá₂ ia₁ a₂ca₂rē₃'nió'₃ quió₃; ia₁ jniá₂ ně₃ ma₂ca₂rē₃tín₃ bá₄
jniá₂ a₂'ei₅ dse₃ dsi₃ chi₂jua'₂ 'a₂ lia'₂ lē₅ a₂chang₂. ¹² Ma₂guion₄ bá₄ jniá₂
'a₂ lia'₂ lē₅ jme₁rē₂chang₂ te₂ngé₂, ján₃ guě'₂ guion₄ jniá₂ 'a₂ lia'₂ lē₅
a₂qui₂rē₂tsón₂ quió₃. Jaun₂ ma₂ca₂rē₃tín₃ bá₄ a₂chéng'₅ tiá₂ jui₁lě₄ bá₄
'a₂ lia'₂ lē₅ chang₂. Cha₂ jme₁lin₅₄ qui₂rē₂tang₅₄ dse₃ lin₃, o₃ 'ong₅₄ 'e₂
jme₁lin₅₄. Cha₂ jme₁lin₅₄ qui₂rē₂tsón₂, o₃ a₂tsá₃ 'e₂ cha₂ mei'₂ 'e₂.

¹³ Ca₂le₃jě₃ bá₄ qui'₅₄ jniá₂ jmig₄ tē₂le₃ quian'₅₄ Cristo i₂cuě₅ bí₂. ¹⁴ La₁ia₁,
dse₃ bá₄ jaun₂ ca₂quen'₄ 'nia'₂ o₂i₁ dsi₅ a₂quian₄ jniá₂.

¹⁵ Jui₁lia'₂ ma₂ni'₅₄ 'nia'₂, rin'₅₄ jniog₄ i₂chan₂ juig₂ Filipos, lia'₂ con'₂
jme₁ca₂jme₁lióg₄ jniá₂ ca₂'ě₃ jág₁ dse₃ a₂lión₂ dsa₂, jme₁ca₂o₃'ín₃ jniá₂
'uě₃ Macedonia, 'i₁caun₂ guá'₅ tsá₃ ca₂jme₃quen'₄ tē₂le₃ quian'₅₄ cu₄;
jñia'₅₄ lia'₂ 'nia'₂ bá₄. ¹⁶ Ia₁ lia'₂ con'₂ jme₁'en₅₄ jniá₂ juig₂ Tesalónica,
on₃jua'₅₄ co₂ráun₂ ca₂jme₁'o'₁ 'nia'₂ jniá₂, ca₂chen'₂ 'nia'₂ cu₄ 'uig₅₄ ia₁
a₂ca₂rē₃'nió'₃ quió₃. ¹⁷ On₃jua'₅₄ rē'₂ a₂dsi₂jio₅ dsi₃ a₂jñia'₅₄ caun₂
le₃cha₂ a₂ca₂tín₂ jniá₂ a₂qui₁gue₅₄; a₂jaun₂ bá₄ 'nio₃ jniá₂ a₂le₃cha₂ 'uig₅₄
a₂jme₃'mag'₂ Diú₄ quián'₂ 'nia'₂. ¹⁸ La₁ ma₂gue₃ bá₄ jniá₂ le₃jě₃, tē₂le₃ lē₅
guě₄. Quian'₅₄ a₂ca₂chen'₂ 'nia'₂ tē₂le₃ quian'₅₄ Epafrodito, ma₂rē₂tsón₂
bá₄ quió₃. A₂ca₂chen'₂ 'nia'₂ jaun₂ quió₃, lē₅ jui₁lia'₂ lē₅ caun₂ a₂rē₂jen'₅₄
ne₄ Diú₄ a₂ja₂ mi₂juig₂ a₂ñio₂ dsí₅ Diú₄ guéi'₅. ¹⁹ Diú₄ quiáng₃ ně₃, 'éi₂
bá₄ cuě₃ ca₂le₃jě₃ a₂'nió'₅ quián'₂ 'nia'₂ lia'₂ con'₂ lē₅ a₂ñí₄ lē₃ jlá'₁
a₂rē₂tsón₂ quió'₅, cuě'₃ 'nia'₂ tē₂le₃ quian'₅₄ Cristo Jesús.

²⁰ iJui₁jme₂juin'₂ bá₄ dsa₂ Diú₄ Jmei₂ jniog₄ ca₂lia'₂ co₂tan₅₄! A₂méi₃.

²¹ Cuin₅₄ 'nia'₂ Diú₄ o₄quió₃, ca₂le₃jín₃ i₂tén₅₄ le₃quió'₅ Cristo Jesús.
Dsa₂ rin'₅₄ i₂quian'₄ jniá₂ ně₃, cuin₂₃ Diú₄ 'nia'₂. ²² Cuin₅ 'nia'₂ Diú₄
ca₂le₃jín₃ dsa₂ jñiío₅, la₁ia₁ ja₂lin₃ guě₄ dsen₅₄ cuag₅ Diú₄ dsa₂ i₂tián'₅
dsi₂néi₂ quió'₅ gui'₅₄ rag₅₄ emperador.

²³ Jui₁jme₂gu'₅₄ bá₄ Te₁gui'₅₄ Jesucristo jme₂dsí₂ quián'₂ 'nia'₂.

A₂méi₃.^d

Co₂ně₅.

^c21 lit. "dsa₂ jñiío₅."

^d23 A₂lin₅₄ chog₅₄ si₂ tsá₃ chi₁ton₅ "A₂méi₃."